

היה קורא פרק שני ברכות

יז

עין משפט
גר מצוה

מה א עור ושיע אר"ם
ס"י קכב סעיף א'
מו ב עור ושיע סימן
תקס"ה סעיף ד'
מו ג מ"י פ"ה מהלכות
דעות הלכה ז'
מח ד מ"י פ"ה מהל'
תפוסה הלכה ב'

בפמליא של מעלה . בחבורת שרי האומות שסשהשירים של מעלה יש תגר ביניהם חִיָּקָה יס קטטה בין האומות כדכתיב ועתה אשוב להלחם עם שר פרס (דניאל י') : ובפמליא של מטה . בחבורת החכמים : בקרן אורה : בזוית אורה : וזמי מעבד . שאין אלו עושים רצונך : שאור שבעיסה . יצר הרע שבלבבנו המתחילנו : איני כדאי . לא הייתי חשוב והגון להיות נזר : ועכשיו שנוצחתי . מה חשיבותי הרי אני כאילו לא נוצחתי : ק"ו . שבמיתתי עפר אני : מרק . כלה והסם : כי הוה מסיים ספרא דליוז . על שם שאיז נפטר בשם טוב : מרגלא בפומיה . דבר זה רגיל בפיו : אני . העוסק תורה אור

ונפשי כעפר לכל תהיה . מה עפר אינו מקבל כלום לעולם כן יהי רצון שזרעי לא יכלה לעולם כמו שהוא חומר והיה זרעך כעפר הארץ : **אני** בריה וחברי בריה . כלומר יש לו לב כמוני להבין בין טוב לרע : **העושה** שלא לשמה טוב לו שלא נברא . וא"ת האמר רב יהודה אמר רב פרק מקום שנהגו (ד' :) לעולם יעסוק אדם בתורה ובמלות אפי' שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה וי"ל דהכא מיירי שאינו לומד אלא לקנאת חבריו והסם מיירי שלומד ע"מ שיכבדוהו :

בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה ובין התלמידים העוסקים בתורתך בין עוסקין לשמה בין עוסקין שלא לשמה וכל העוסקין שלא לשמה יהי רצון שיהיו עוסקין לשמה . ר' אלכסנדר ב"ר צלותיה אמר הכי יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שחעמידנו בקרן אורה ואל תעמידנו בקרן חשכה ואל יהיה לבנו ואל יחשבו עינינו איכא דאמרי הא רב המנונא מצלי לה ור' אלכסנדר ב"ר דמציא אמר הכי רבון העולמים גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך וזמי מעבד שאור שבעיסה ושעבוד מלכות יהי רצון מלפניך שתצילנו מידם ונשוב לעשות חקי רצונך

בתורה בריה אני וכן *חברי עס הארץ בריה הוא : אני מלאכתי בעיר . כלומר נוחה מלאכתי מומלכתו : מתגדר . מתגדל לתפוס אומותי : ושמו חאמר . הדין עמו שאינו מתגדר במלאכתי שאילו היה חופס אומותיו לא היה לו לב פתוח להרבות בתורה כמותי והיה ממשיך ואין לו שגר : שנינו . שיש לו שגר לממשיך כמו למרבה : ובלבד שיכין לבו לשמים . ואכל קרבנות הוא במנחות בסופה* : ערוס ביראה . להערים בכל מיני ערמה ליראת בוראו : תכלית חכמה . עיקרה של תורה שיהא עמה תפוסה ומע"ט :

[דף ק"י]

העושה שלא לשמה טוב לו שלא נברא . פירוש שאינו לומד כדי לקיים אלא לקטור דבפרק מקום שנהגו (ד' :) אמרי' רבא רמי כתיב עד שמים חסדך וכתיב מעל השמים כאן בעוסק שלא לשמה כו' והסם איירי במקיים כדי שיכבדוהו וכן משמע בירושלמי דפירקין : ויאללו וישירו . שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושחו : גדולה הבטחה . שהרי קראן שאננות ובטחות : לבי כנישתא . תימנות של בית רבן היו רגילין להיות למזים לפני רבן בבית הכנסת : כי רבנן . בית המדרש ששם שונים משה וגמרא : ונטרן לגבריייהו . ממתנות לבטליהן ומתנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת : מפטרי רבנן . זה מזה שהיה נוטל רשות מחבריו לשוב לביתם ולאחוריו : עולמך תראה בחיך . כל לרביך תמלא :

[ומה ד:]

פירוש שאינו לומד כדי לקיים אלא לקטור דבפרק מקום שנהגו (ד' :) אמרי' רבא רמי כתיב עד שמים חסדך וכתיב מעל השמים כאן בעוסק שלא לשמה כו' והסם איירי במקיים כדי שיכבדוהו וכן משמע בירושלמי דפירקין : ויאללו וישירו . שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושחו : גדולה הבטחה . שהרי קראן שאננות ובטחות : לבי כנישתא . תימנות של בית רבן היו רגילין להיות למזים לפני רבן בבית הכנסת : כי רבנן . בית המדרש ששם שונים משה וגמרא : ונטרן לגבריייהו . ממתנות לבטליהן ומתנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת : מפטרי רבנן . זה מזה שהיה נוטל רשות מחבריו לשוב לביתם ולאחוריו : עולמך תראה בחיך . כל לרביך תמלא :

פירוש שאינו לומד כדי לקיים אלא לקטור דבפרק מקום שנהגו (ד' :) אמרי' רבא רמי כתיב עד שמים חסדך וכתיב מעל השמים כאן בעוסק שלא לשמה כו' והסם איירי במקיים כדי שיכבדוהו וכן משמע בירושלמי דפירקין : ויאללו וישירו . שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושחו : גדולה הבטחה . שהרי קראן שאננות ובטחות : לבי כנישתא . תימנות של בית רבן היו רגילין להיות למזים לפני רבן בבית הכנסת : כי רבנן . בית המדרש ששם שונים משה וגמרא : ונטרן לגבריייהו . ממתנות לבטליהן ומתנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת : מפטרי רבנן . זה מזה שהיה נוטל רשות מחבריו לשוב לביתם ולאחוריו : עולמך תראה בחיך . כל לרביך תמלא :

פירוש שאינו לומד כדי לקיים אלא לקטור דבפרק מקום שנהגו (ד' :) אמרי' רבא רמי כתיב עד שמים חסדך וכתיב מעל השמים כאן בעוסק שלא לשמה כו' והסם איירי במקיים כדי שיכבדוהו וכן משמע בירושלמי דפירקין : ויאללו וישירו . שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושחו : גדולה הבטחה . שהרי קראן שאננות ובטחות : לבי כנישתא . תימנות של בית רבן היו רגילין להיות למזים לפני רבן בבית הכנסת : כי רבנן . בית המדרש ששם שונים משה וגמרא : ונטרן לגבריייהו . ממתנות לבטליהן ומתנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת : מפטרי רבנן . זה מזה שהיה נוטל רשות מחבריו לשוב לביתם ולאחוריו : עולמך תראה בחיך . כל לרביך תמלא :

פירוש שאינו לומד כדי לקיים אלא לקטור דבפרק מקום שנהגו (ד' :) אמרי' רבא רמי כתיב עד שמים חסדך וכתיב מעל השמים כאן בעוסק שלא לשמה כו' והסם איירי במקיים כדי שיכבדוהו וכן משמע בירושלמי דפירקין : ויאללו וישירו . שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושחו : גדולה הבטחה . שהרי קראן שאננות ובטחות : לבי כנישתא . תימנות של בית רבן היו רגילין להיות למזים לפני רבן בבית הכנסת : כי רבנן . בית המדרש ששם שונים משה וגמרא : ונטרן לגבריייהו . ממתנות לבטליהן ומתנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת : מפטרי רבנן . זה מזה שהיה נוטל רשות מחבריו לשוב לביתם ולאחוריו : עולמך תראה בחיך . כל לרביך תמלא :

פירוש שאינו לומד כדי לקיים אלא לקטור דבפרק מקום שנהגו (ד' :) אמרי' רבא רמי כתיב עד שמים חסדך וכתיב מעל השמים כאן בעוסק שלא לשמה כו' והסם איירי במקיים כדי שיכבדוהו וכן משמע בירושלמי דפירקין : ויאללו וישירו . שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושחו : גדולה הבטחה . שהרי קראן שאננות ובטחות : לבי כנישתא . תימנות של בית רבן היו רגילין להיות למזים לפני רבן בבית הכנסת : כי רבנן . בית המדרש ששם שונים משה וגמרא : ונטרן לגבריייהו . ממתנות לבטליהן ומתנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת : מפטרי רבנן . זה מזה שהיה נוטל רשות מחבריו לשוב לביתם ולאחוריו : עולמך תראה בחיך . כל לרביך תמלא :

פירוש שאינו לומד כדי לקיים אלא לקטור דבפרק מקום שנהגו (ד' :) אמרי' רבא רמי כתיב עד שמים חסדך וכתיב מעל השמים כאן בעוסק שלא לשמה כו' והסם איירי במקיים כדי שיכבדוהו וכן משמע בירושלמי דפירקין : ויאללו וישירו . שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושחו : גדולה הבטחה . שהרי קראן שאננות ובטחות : לבי כנישתא . תימנות של בית רבן היו רגילין להיות למזים לפני רבן בבית הכנסת : כי רבנן . בית המדרש ששם שונים משה וגמרא : ונטרן לגבריייהו . ממתנות לבטליהן ומתנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת : מפטרי רבנן . זה מזה שהיה נוטל רשות מחבריו לשוב לביתם ולאחוריו : עולמך תראה בחיך . כל לרביך תמלא :

פירוש שאינו לומד כדי לקיים אלא לקטור דבפרק מקום שנהגו (ד' :) אמרי' רבא רמי כתיב עד שמים חסדך וכתיב מעל השמים כאן בעוסק שלא לשמה כו' והסם איירי במקיים כדי שיכבדוהו וכן משמע בירושלמי דפירקין : ויאללו וישירו . שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושחו : גדולה הבטחה . שהרי קראן שאננות ובטחות : לבי כנישתא . תימנות של בית רבן היו רגילין להיות למזים לפני רבן בבית הכנסת : כי רבנן . בית המדרש ששם שונים משה וגמרא : ונטרן לגבריייהו . ממתנות לבטליהן ומתנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת : מפטרי רבנן . זה מזה שהיה נוטל רשות מחבריו לשוב לביתם ולאחוריו : עולמך תראה בחיך . כל לרביך תמלא :

פירוש שאינו לומד כדי לקיים אלא לקטור דבפרק מקום שנהגו (ד' :) אמרי' רבא רמי כתיב עד שמים חסדך וכתיב מעל השמים כאן בעוסק שלא לשמה כו' והסם איירי במקיים כדי שיכבדוהו וכן משמע בירושלמי דפירקין : ויאללו וישירו . שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושחו : גדולה הבטחה . שהרי קראן שאננות ובטחות : לבי כנישתא . תימנות של בית רבן היו רגילין להיות למזים לפני רבן בבית הכנסת : כי רבנן . בית המדרש ששם שונים משה וגמרא : ונטרן לגבריייהו . ממתנות לבטליהן ומתנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת : מפטרי רבנן . זה מזה שהיה נוטל רשות מחבריו לשוב לביתם ולאחוריו : עולמך תראה בחיך . כל לרביך תמלא :

פירוש שאינו לומד כדי לקיים אלא לקטור דבפרק מקום שנהגו (ד' :) אמרי' רבא רמי כתיב עד שמים חסדך וכתיב מעל השמים כאן בעוסק שלא לשמה כו' והסם איירי במקיים כדי שיכבדוהו וכן משמע בירושלמי דפירקין : ויאללו וישירו . שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושחו : גדולה הבטחה . שהרי קראן שאננות ובטחות : לבי כנישתא . תימנות של בית רבן היו רגילין להיות למזים לפני רבן בבית הכנסת : כי רבנן . בית המדרש ששם שונים משה וגמרא : ונטרן לגבריייהו . ממתנות לבטליהן ומתנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת : מפטרי רבנן . זה מזה שהיה נוטל רשות מחבריו לשוב לביתם ולאחוריו : עולמך תראה בחיך . כל לרביך תמלא :

פירוש שאינו לומד כדי לקיים אלא לקטור דבפרק מקום שנהגו (ד' :) אמרי' רבא רמי כתיב עד שמים חסדך וכתיב מעל השמים כאן בעוסק שלא לשמה כו' והסם איירי במקיים כדי שיכבדוהו וכן משמע בירושלמי דפירקין : ויאללו וישירו . שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושחו : גדולה הבטחה . שהרי קראן שאננות ובטחות : לבי כנישתא . תימנות של בית רבן היו רגילין להיות למזים לפני רבן בבית הכנסת : כי רבנן . בית המדרש ששם שונים משה וגמרא : ונטרן לגבריייהו . ממתנות לבטליהן ומתנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת : מפטרי רבנן . זה מזה שהיה נוטל רשות מחבריו לשוב לביתם ולאחוריו : עולמך תראה בחיך . כל לרביך תמלא :

פירוש שאינו לומד כדי לקיים אלא לקטור דבפרק מקום שנהגו (ד' :) אמרי' רבא רמי כתיב עד שמים חסדך וכתיב מעל השמים כאן בעוסק שלא לשמה כו' והסם איירי במקיים כדי שיכבדוהו וכן משמע בירושלמי דפירקין : ויאללו וישירו . שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושחו : גדולה הבטחה . שהרי קראן שאננות ובטחות : לבי כנישתא . תימנות של בית רבן היו רגילין להיות למזים לפני רבן בבית הכנסת : כי רבנן . בית המדרש ששם שונים משה וגמרא : ונטרן לגבריייהו . ממתנות לבטליהן ומתנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת : מפטרי רבנן . זה מזה שהיה נוטל רשות מחבריו לשוב לביתם ולאחוריו : עולמך תראה בחיך . כל לרביך תמלא :

מנחות דף ק'.
[ע"ה :] [ש"י]

משלי טו

ספ"ה ק"ח

שמות כד

ישעיה לז

סוטה דף כ"א.

ספ"ה קמ"ד

[וע"פ תנאים ו. תוספות
ד"ס וכל העוסק וזו"ס'
ספ"ה : ד"ס וכלן
ותוס' מ"ז כ"ג : ד"ס
שמות וזו"ס' סוטה כ"ג :
ד"ס לעולם]

רב נסים גאון

ועפ"י יישיורי נגדך .
איתי' מפרש
בספ"ה מליה בפרק
הקרא את המנולה
למפרע (דף י"ח) אשר ל'
רמי בר [חמא] לרבי
ירמיה מדיפתי מאי
(משלי ד') ועפ"י
יישיורי נגדך אשר לוח
אלו דברי תורה שכתב
בין (שם כג) התעור
ענין ב[ישרא]ל אטיל
הכי מיושרין] תן אצל
ד' סאיר :

[ישיב כ"ז]

ס"א לזמירות לא
נאמר אלא לעושים

גליון השנים

ברשי ד"ס אני קו'

וכן חכמי עס הארץ . ע"י

סוטה דף ק' ע"פ חוס'

ד"ס סוטה :

אין